

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturrtā palāta)

2016. gada 9. jūnijā *

[Teksts labots ar 2016. gada 7. septembra rīkojumu]

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Intelektuālais un rūpnieciskais īpašums — Autortiesības un blakustiesības — Direktīva 2001/29/EK — 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts — Reproducēšanas tiesības — Izņēmumi un ierobežojumi — Privāta kopēšana — Taisnīga atlīdzība — Finansējums no valsts vispārējā budžeta — Pieļaujamība — Nosacījumi

Lieta C-470/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa, Spānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 10. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 14. oktobrī, tiesvedībā

Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA) ,

Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA) ,

Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP)

pret

Administración del Estado ,

Asociación Multisectorial de Empresas de la Electrónica las Tecnologías de la Información y la Comunicación, de las Telecomunicaciones y de los contenidos Digitales (Ametic) ,

piedaloties –

Artistas Intérpretes, Sociedad de Gestión (AISGE) ,

Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO) ,

Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI) ,

Entidad de Gestión, Artistas, Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE) ,

Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) .

* Tiesvedības valoda – spāņu.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: tiesnesis J. Malenovskis [*J. Malenovský*], kas pilda palātas priekšsēdētāja pienākumus (referents), tiesneši M. Safjans [*M. Saffjan*], A. Prehala [*A. Prechal*], S. Rodins [*S. Rodin*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*],

ģenerālvokāts M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 1. oktobra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA), Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA) un Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP)* vārdā – *J. Suárez Lozano, abogado,*
- *Asociación Multisectorial de Empresas de la Electrónica las Tecnologías de la Información y la Comunicación, de las Telecomunicaciones y de los contenidos Digitales (Ametic)* vārdā – *A. González García un D. Sarmiento Ramirez-Escudero, abogados,*
- *Artistas Intérpretes Sociedad de Gestión (AISGE)* vārdā – *J. Montes Relazón, abogado,*
- *Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO)* vārdā – *S. Vázquez Senin, procuradora,* kurai palīdz *I. Aramburu Muñoz un J. de Fuentes Bardají, abogados,*
- *Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI), Entidad de Gestión, Artistas, Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE) un Sociedad General de Autores y Editores (SGAE)* vārdā – *J. Marín López un R. Blanco Martínez, abogados,*
- Spānijas valdības vārdā – *M. Sampol Pucurull,* pārstāvis,
- Grieķijas valdības vārdā – *A. Magrippi un S. Charitaki,* pārstāves,
- Francijas valdības vārdā – *D. Colas un D. Segoin,* pārstāvji,
- [ar labojumu, kas izdarīts ar 2016. gada 7. septembra rīkojumu] Somijas valdības vārdā – *J. Heliskoski,* pārstāvis,
- Norvēģijas valdības vārdā – *E. Leonhardsen un M. Schei,* pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *É. Gippini Fournier un J. Samnadda,* pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2016. gada 19. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā (OV L 167, 10. lpp.) 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA)*, *Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA)* un *Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP)*, no vienas puses, un *Administración del Estado* (Valsts administrācija, Spānija) un *Asociación Multisectorial de Empresas de la Electrónica, las Tecnologías de la Información y la Comunicación, de las Telecomunicaciones y de los contenidos Digitales (Ametic)*, no otras puses, par valsts tiesisko regulējumu, kas attiecas uz tādu taisnīgas atlīdzības sistēmu par privātu kopēšanu, kas tiek finansēta no valsts vispārējā budžeta.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2001/29 preambulas 4., 9., 31., 35. un 38. apsvērumā ir norādīts:

“(4) Nodrošinot lielāku juridisko noteiktību un intelektuālā īpašuma labāku aizsardzību, autortiesību un blakustiesību saskaņots tiesiskais regulējums veicinās būtisku ieguldījumu jaunradē un jauninājumos, tostarp tīklu infrastruktūrā, kas savukārt veicinās Eiropas rūpniecības izaugsmi un konkurētspējas palielināšanos gan satura un informācijas tehnoloģijas jomā, gan arī daudzās ražošanas nozarēs un kultūrā vispār. Tas aizsargās nodarbinātību un veicinās jaunu darba vietu rašanos.

[..]

(9) Autortiesību un blakustiesību saskaņošanas pamatā jābūt augstam aizsardzības līmenim, jo šīm tiesībām ir izšķiroša nozīme intelektuālajā jaunradē. To aizsardzība palīdz nodrošināt jaunrades uzturēšanu un attīstību autoru, izpildītāju, producentu, patērētāju, kultūras, rūpniecības un visas sabiedrības interesēs. Tāpēc intelektuālais īpašums ir atzīts par īpašuma neatņemamu sastāvdaļu.

[..]

(31) Jāsaglabā taisnīgs līdzsvars starp dažādu kategoriju tiesību subjektu tiesībām un interesēm un dažādu kategoriju tiesību subjektu un aizsargātu tiesību objektu lietotāju tiesībām un interesēm. Jāpārvērtē esošie dalībvalstu noteiktie izņēmumi un ierobežojumi, ņemot vērā jauno elektronisko vidi. Esošās izņēmumu un ierobežojumu atšķirības attiecībā uz dažām noteiktām darbībām atstāj tiešu negatīvu ietekmi uz autortiesību un blakustiesību iekšējā tirgus funkcionēšanu. Minētās atšķirības varētu izpausties spēcīgāk, ņemot vērā darbu pārrobežu izmantošanas turpmāko attīstību un pārrobežu aktivitātes. Lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu funkcionēšanu, minētie izņēmumi un ierobežojumi būtu jānosaka saskaņotāk. To saskaņošanas pakāpei būtu jābalstās uz ietekmi, kādu tie atstāj uz iekšējā tirgus vienmērīgu funkcionēšanu.

[..]

(35) Dažos izņēmumu vai ierobežojumu gadījumos tiesību subjektiem būtu jāsaņem taisnīga atlīdzība, ar ko tiem pienācīgi atlīdzina par viņu aizsargāto darbu vai cita tiesību objekta izmantošanu. Nosakot attiecīgās taisnīgās atlīdzības veidu, sīku procedūru un iespējamo apjomu, būtu jāņem vērā īpašie apstākļi katrā gadījumā. [..]

[..]

(38) Dalībvalstīm būtu jāļauj reproducēšanas tiesību izņēmumu vai ierobežojumu paredzēšana attiecībā uz audio, vizuāla un audiovizuāla materiāla reproducēšanu dažos veidos personiskai lietošanai, paredzot taisnīgu atlīdzību. Tas var ietvert atlīdzības shēmu ieviešanu vai turpināšanu, lai kompensētu tiesību subjekta aizskārums. [..]”

4 Šīs direktīvas 2. pantā “Reproducēšanas tiesības” tostarp ir noteikts:

“Dalībvalstis paredz ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji:

a) autoriem – attiecībā uz viņu darbiem;

b) izpildītājiem – attiecībā uz viņu sniegto priekšnesumu fiksēšanu;

[..]”

5 Minētās direktīvas 5. panta “Izņēmumi un ierobežojumi” 2. punktā tostarp ir paredzēts:

“Dalībvalstis var paredzēt izņēmumus vai ierobežojumus 2. pantā minētajām reproducēšanas tiesībām šādos gadījumos:

[..]

b) reproducēšana uz jebkura materiāla, ko personiskai lietošanai veic privātpersona ar mērķi, kurš ne netieši, ne tieši nav komerciāls, ar nosacījumu, ka tiesību subjekti saņem taisnīgu atlīdzību, kurā ņemta vērā 6. pantā minēto tehnoloģisko pasākumu piemērošana vai nepiemērošana attiecīgajam darbam vai tiesību objektam;

[..]”

Spānijas tiesības

6 2011. gada 30. decembra *Real Decreto-Ley 20/2011 sobre medidas urgentes en materia presupuestaria, tributaria y financiera para la corrección del déficit público* (Karaļa Dekrētlukums Nr. 20/2011 par steidzamiem pasākumiem budžeta, nodokļu un finanšu jomā, lai labotu valsts deficītu; 2011. gada 31. decembra *BOE* Nr. 315, 146574. lpp.) desmitajā papildnoteikumā “Taisnīgas atlīdzības par privātu kopēšanu shēmas izmaiņas” (turpmāk tekstā – “desmitais papildnoteikums”) tostarp ir paredzēts:

“1. Taisnīga atlīdzība par privātu kopēšanu, kas paredzēta 25. pantā [*Texto Refundido de la Ley de Propiedad Intelectual* (Intelektuālā īpašuma likuma pārskatītā redakcija)], kura ir apstiprināta ar 1996. gada 12. aprīļa [*Real Decreto Legislativo 1/1996* (Karaļa Lēģislatīvais dekrēts)] un kuras robežas ir noteiktas šā likuma 31. panta 2. punktā, tiek atcelta.

2. Valdība, izdodot noteikumus, nosaka procedūru, kādā tiek veikta iemaksa no valsts vispārējā budžeta finansētās taisnīgās atlīdzības iekasētājiem.

[..]”

7 Ar 2012. gada 7. decembra *Real Decreto 1657/2012 que regula el procedimiento para el pago de la compensación por copia privada con cargo a los Presupuestos Generales del Estado* (Karaļa dekrēts 1657/2012 par atlīdzības, ko finansē no valsts vispārējā budžeta, par privātu kopēšanu izmaksas procedūru) (2012. gada 8. decembra *BOE* Nr. 295, 84141. lpp.) ir paredzēts ieviest šo desmito papildnoteikumu.

8 Šā Karaļa dekrēta 1. pantā “Mērķis” ir noteikts:

“Šī Karaļa dekrēta mērķis ir reglamentēt:

- a) taisnīgas atlīdzības par privātu kopēšanu ikgadējās summas noteikšanas procedūru un objektīvus kritērijus, pamatojoties uz radīto kaitējumu;
- b) kārtību, kādā aprēķināma un no valsts vispārējā budžeta maksājama taisnīga atlīdzība par privātu kopēšanu.”

9 Minētā Karaļa dekrēta 3. panta “Atlīdzības summa” 1. punktā konkrēti ir noteikts:

“Lai reproducēšanas tiesību īpašniekiem atlīdzinātu kaitējumu, kas viņiem nodarīts saistībā ar kopēšanas izņēmuma ieviešanu, kurš ir definēts ar Karaļa 1996. gada 12. aprīļa Leģislatīvo dekrētu Nr. 1/1996 apstiprinātā Intelektuālā īpašuma likuma pārskatītās redakcijas 31. pantā, atbilstīgo summu katram saimnieciskajam gadam noteiktās budžeta robežās saskaņā ar 4. pantā paredzēto procedūru nosaka ar izglītības, kultūras un sporta ministra rīkojumu.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

10 Prasītājas pamatlietā ir kolektīvās intelektuālā īpašuma tiesību pārvaldības sabiedrības, kas ir pilnvarotas iekasēt taisnīgu atlīdzību, kura ir paredzēta tiesību īpašniekiem viņu darbu vai aizsargājamo objektu privātas kopēšanas gadījumā.

11 2013. gada 7. februārī tās cēla prasību atcelt Karaļa dekrētu 1657/2012 *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa, Spānija), kas izskata administratīvās lietas.

12 Šī tiesa vēlāk atļāva iestāties lietā *Artistas Intérpretes, Sociedad de Gestión (AISGE), Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO)*, kā arī *Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI), Entidad de Gestión, Artistas, Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE)* un *Sociedad General de Autores y Editores (SGAE)*. Dažas no šīm citām kolektīvajām intelektuālā īpašuma tiesību pārvaldības sabiedrībām pašas ir cēlušas prasības pret Karaļa dekrētu 1657/2012.

13 Savu prasījumu pamatojumam prasītājas pamatlietā apgalvo, ka Karaļa dekrēts 1657/2012 nav saderīgs ar Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, tās būtībā apgalvo, ka pēdējā minētajā tiesību normā ir noteikts, ka taisnīga atlīdzība, kas tiesību īpašniekiem tiek piešķirta privātas kopēšanas gadījumā, vismaz beidzamā kārtā ir jāmaksā fiziskām personām, kuras šādas kopēšanas dēļ ir nodarījušas kaitējumu viņu ekskluzīvajām reproducēšanas tiesībām, savukārt atbilstoši ar desmito papildnoteikumu un Karaļa dekrētu 1657/2012 ieviestajam regulējumam šī atlīdzība ir jāmaksā no valsts vispārējā budžeta un tāad – visiem nodokļu maksātājiem. Otrkārt, tās apgalvo, ka šajā tiesiskajā regulējumā minētās atlīdzības taisnīgais raksturs nav nodrošināts.

14 Atbildētājas pamatlietā savukārt apgalvo, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktam nav pretrunā tas, ka dalībvalsts ievieš tādu tiesību normu kā tā, kas ir ieviesta ar Karaļa dekrēta 1657/2012 desmito papildnoteikumu.

15 Pēc tam, kad iesniedzējtiesa bija atgādinājusi kontekstu, kādā Spānijas iestādes līdz 2011. gadam spēkā esošo tiesību normu par autortiesību nodevām par digitāliem datu nesējiem ir aizstājušas ar taisnīgas atlīdzības sistēmu par privātu kopēšanu, kas tiek finansēta no valsts vispārējā budžeta, tā vispirms norādīja, ka saskaņā ar budžeta ieņēmumu nepiesaistīšanas principu šo jauno mehānismu – atšķirībā no iepriekšējā – finansē visi Spānijas nodokļu maksātāji, neatkarīgi no tā, vai viņi var veikt privātu kopēšanu vai nē. Turpinājumā tā izsaka šaubas par to, vai Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā dalībvalstīm, kas izvēlas šādu mehānismu, ir uzlikts pienākums nodrošināt – tāpat kā tad, ja tās

dod priekšroku autortiesību nodevas ieviešanai, – lai tā izmaksas tieši vai netieši segtu tikai personas, kuras ir uzskatāmas par tādām, kas ir radījušas kaitējumu tiesību īpašniekiem tādēļ, ka tās ir veikušas vai var veikt privātu kopēšanu. Ja tas tā nav, šī tiesa šaubās, vai tas, ka summa, kas tiek piešķirta taisnīgas atlīdzības samaksai tiesību īpašniekiem, ir iepriekš noteikta katram finanšu gadam, ļauj nodrošināt šīs atlīdzības taisnīgo raksturu.

16 Šādos apstākļos *Tribunal Supremo* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktam ir atbilstīga tāda sistēma, kurā taisnīga atlīdzība par privātu kopēšanu, kas aprēķināta, pamatojoties uz faktiski nodarīto kaitējumu, tiek maksāta no valsts vispārējā budžeta, tādējādi liedzot iespēju nodrošināt, ka minētās atlīdzības izmaksas sedz privāto kopiju lietotāji?

2) Apstiprinošas atbildes gadījumā – vai Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktam ir atbilstīgi, ka kopsumma, kas no valsts vispārējā budžeta paredzēta taisnīgai atlīdzībai par privātu kopēšanu, lai arī tā tiek aprēķināta, pamatojoties uz faktiski nodarīto kaitējumu, ir jānosaka katram saimnieciskajam gadam noteiktās budžeta robežās?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

17 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā taisnīgas atlīdzības par privātu kopēšanu sistēma, kas – tāpat kā pamatlietā aplūkotā – tiek finansēta no valsts vispārējā budžeta, tādēļ liedzot iespēju nodrošināt, ka šīs taisnīgas atlīdzības izmaksas sedz privātu kopiju lietotāji.

18 Šajā ziņā ir jānorāda, pirmkārt, ka saskaņā ar Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu dalībvalstis var paredzēt šīs direktīvas 2. pantā paredzēto izņēmumu vai ierobežojumu autora ekskluzīvajām reproducēšanas tiesībām saistībā ar reproducēšanu uz jebkura materiāla, ko personiskai lietošanai veic privātpersona ar mērķi, kurš ne netieši, ne tieši nav komerciāls, ar nosacījumu, ka šo ekskluzīvo tiesību īpašnieki saņem taisnīgu atlīdzību, ņemot vērā minētās direktīvas 6. pantā minētos tehnoloģiskos pasākumus (turpmāk tekstā – “izņēmums saistībā ar privātu kopēšanu”).

19 Kā izriet no Direktīvas 2001/29 preambulas 35. un 38. apsvēruma, šajā tiesību normā ir atspoguļota Eiropas Savienības likumdevēja griba izveidot īpašu atlīdzības shēmu, kuras īstenošana sākas, kolīdz ir konstatēts kaitējums tiesību īpašniekiem, kura rezultātā principā rodas pienākums to tiem “atlīdzināt” vai “kompensēt” (šajā ziņā skat. spriedumu, 2010. gada 21. oktobris, *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, 41. punkts).

20 Līdz ar to, ja dalībvalstis izlemj īstenot valsts tiesībās izņēmumu saistībā ar privātu kopēšanu, kas paredzēts minētajā tiesību normā, tām konkrēti ir jāparedz taisnīgas atlīdzības pārskaitīšana tiesību īpašniekiem (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 21. oktobris, *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, 30. punkts, un 2015. gada 5. marts, *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 19. punkts).

21 Turklāt Tiesa jau ir uzsvērusi, ka, ja vien netiek atzīts, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktam nav lietderīgās iedarbības, ir jāuzskata, ka šajā tiesību normā dalībvalstīm, kas ievieš privātās kopēšanas izņēmumu, ir noteikts pienākums attiecībā uz rezultātu tādā ziņā, ka tām saskaņā ar savām pilnvarām ir jānodrošina, ka tiek faktiski iekasēta taisnīga atlīdzība, kura paredzēta kā kompensācija tiesību īpašniekiem (šajā ziņā skat. spriedumus, 2011. gada 16. jūnijs, *Stichting de Thuiskopie*, C-462/09, EU:C:2011:397, 34. punkts, kā arī 2013. gada 11. jūlijs, *Amazon.com International Sales u.c.*, C-521/11, EU:C:2013:515, 57. punkts).

- 22 Tādējādi, ciktāl šai tiesību normai ir tikai fakultatīvs raksturs un tajā nav sīkāk precizēti dažādie taisnīgas atlīdzības sistēmas, ko ar to uzdots ieviest, parametri, ir jāuzskata, ka dalībvalstīm ir plaša novērtējuma brīvība, nosakot šos parametrus savās valsts tiesībās (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 21. oktobris, *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, 37. punkts; 2013. gada 11. jūlijs, *Amazon.com International Sales u.c.*, C-521/11, EU:C:2013:515, 20. punkts, un 2015. gada 5. marts, *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 20. punkts).
- 23 Konkrētāk, dalībvalstīm ir jānosaka personas, kurām šī taisnīgā atlīdzība ir jāsamaksā, kā arī jānosaka tās forma, kārtība un apmērs, ievērojot Direktīvas 2001/29 un – vispārīgāk – Savienības tiesību normas (šajā ziņā skat. spriedumus, 2011. gada 16. jūnijs, *Stichting de Thuiskopie*, C-462/09, EU:C:2011:397, 23. punkts; 2013. gada 11. jūlijs, *Amazon.com International Sales u.c.*, C-521/11, EU:C:2013:515, 21. punkts, un 2015. gada 5. marts, *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 20. punkts).
- 24 Ņemot vērā šo plašo novērtējuma brīvību, lai gan šā sprieduma 19.–23. punktā minētā judikatūra ir attīstījusies tādas taisnīgas atlīdzības sistēmu kontekstā, kas tiek finansēta ar autortiesību nodevu starpniecību, nav uzskatāms, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktam principā ir pretrunā tas, ka dalībvalstis, kuras ir nolēmušas ieviest izņēmumu privātai kopēšanai, šajā saistībā izvēlas ieviest tādas taisnīgas atlīdzības sistēmu, kas tiek finansēta nevis ar šādas nodevas palīdzību, bet no to vispārējā budžeta.
- 25 Proti, ciktāl šāda alternatīva sistēma nodrošina taisnīgas atlīdzības samaksu tiesību īpašniekiem, no vienas puses, un ciktāl tās nomaksas kārtība nodrošina tās faktisku saņemšanu, no otras puses, principā ir jāuzskata, ka tā ir saderīga ar galveno Direktīvas 2001/29 mērķi, kas – kā izriet no tās preambulas 4. un 9. apsvēruma – ir nodrošināt augstu autortiesību un blakustiesību aizsardzības līmeni.
- 26 Otrkārt, no Direktīvas 2001/29 preambulas 35. un 38. apsvēruma izriet, ka šīs direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētās taisnīgas atlīdzības mērķis ir atbilstoši kompensēt tiesību īpašniekiem viņu darbu vai aizsargājamu objektu neatļautu lietošanu. Lai noteiktu šīs atlīdzības apmēru, kā lietderīgs kritērijs ir jāņem vērā attiecīgajam tiesību īpašniekam attiecīgās reproducēšanas darbības dēļ nodarītais kaitējums (šajā ziņā skat. spriedumu, 2010. gada 21. oktobris, *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, 39. punkts).
- 27 No minētā izriet, ka personām, kuras izgatavo darbu vai aizsargājamu objektu reprodukcijas, iepriekš nelūdzot attiecīgo tiesību īpašnieku atļauju, un kuras tādēļ viņiem nodara kaitējumu, principā ir pienākums atlīdzināt viņiem šo kaitējumu, maksājot šim nolūkam paredzēto taisnīgo atlīdzību (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 21. oktobris, *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, 45. punkts, un 2015. gada 12. novembris, *Hewlett-Packard Belgium*, C-572/13, EU:C:2015:750, 69. punkts).
- 28 Šajā ziņā Tiesa precizēja, ka nav vajadzīgs, lai šādas personas patiešām būtu veikušas privātu kopēšanu. Proti, ja to rīcībā ir nodoti reproducēšanas aparāti vai nesēji, ar šo nodošanu rīcībā pietiek, lai attaisnotu to, ka tās līdzfinansē taisnīgo atlīdzību, kas ir paredzēta tiesību īpašniekiem (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 21. oktobris, *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, 54.–56. punkts, kā arī 2015. gada 5. marts, *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 24., 25. un 64. punkts).
- 29 Tomēr no Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta teksta skaidri izriet, ka izņēmums saistībā ar privātu kopēšanu ir izstrādāts tikai fiziskām personām, kuras veic vai var veikt darbu vai citu aizsargājamu objektu reproducēšanu personiskai lietošanai mērķiem, kas nav tieši vai netieši komerciāli (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 21. oktobris, *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, 43.–45. un 54.–56. punkts, kā arī 2015. gada 5. marts, *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 22.–25. un 64. punkts).

- 30 No minētā izriet, ka atšķirībā no fiziskajām personām, uz kurām attiecas izņēmums saistībā ar privātu kopēšanu apstākļos, kas ir precizēti Direktīvā 2001/29, juridiskajām personām katrā ziņā šis izņēmums nav piemērojams, un tām tātad nav tiesību veikt attiecīgo darbu vai objektu privātu kopēšanu bez iepriekšējas tiesību īpašnieku atļaujas.
- 31 Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi, ka ar Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punktu nav saderīgi piemērot autortiesību nodevu par privātu kopēšanu tostarp attiecībā uz digitālās reproducēšanas iekārtām, ierīcēm un datu nesējiem, ko ir iegādājušās personas, kas nav fiziskās personas, mērķiem, kas acīmredzami nav šāda privāta kopēšana (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 21. oktobris, *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, 53. punkts, kā arī 2013. gada 11. jūlijs, *Amazon.com International Sales* u.c., C-521/11, EU:C:2013:515, 28. punkts).
- 32 Tādējādi šādai Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta interpretācijai nav pretrunā tas, ka juridiskās personas vajadzības gadījumā maksā nodevu, lai finansētu taisnīgo atlīdzību, kas ir paredzēta tiesību īpašniekiem par šādu privātu kopēšanu.
- 33 Tādējādi Tiesa ir atzinusi, ka, ņemot vērā praktiskās grūtības, kas var rasties, istenojot šādu finansēšanu, ir vēlams, lai dalībvalstis finansētu šo taisnīgo atlīdzību, uzliedzot nodevu pirms privātas kopēšanas īstenošanas personām, kuru rīcībā ir reproducēšanas iekārtas, ierīces vai datu nesēji un kuras tos nodod fizisko personu rīcībā (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 21. oktobris, *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, 46. punkts; 2011. gada 16. jūnijs, *Stichting de Thuiskopie*, C-462/09, EU:C:2011:397, 27. punkts; 2013. gada 11. jūlijs, *Amazon.com International Sales* u.c., C-521/11, EU:C:2013:515, 24. punkts, kā arī 2015. gada 5. marts, *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 46. punkts).
- 34 Proti, nodevas maksātājiem nekas neliedz nodevas par privātu kopēšanu summu ietvert maksā par minēto digitālās reproducēšanas iekārtu, ierīču vai datu nesēju nodošanu privātpersonu rīcībā vai par sniegtajiem reproducēšanas pakalpojumiem. Tādēļ šāda nodeva galu galā būs jāsedz privātpersonām, kuras samaksā šo cenu. Šādos apstākļos privātpersona, kurai lietošanā ir nodotas minētās digitālās reproducēšanas iekārtas, ierīces un datu nesēji vai kura izmanto reproducēšanas pakalpojumus, patiesībā ir uzskatāma par taisnīgās atlīdzības “netiešo maksātāju”, proti, par tās faktisko parādnieku (šajā ziņā skat. spriedumu, 2010. gada 21. oktobris, *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, 48. punkts).
- 35 Tāds finansējums kā tas, kas ir norādīts šā sprieduma 33. punktā, tātad ir jāuzskata par atbilstošu taisnīgam līdzsvaram, kas saskaņā ar Direktīvas 2001/29 preambulas 31. apsvērumu ir jārod starp tiesību īpašnieku interesēm un lietotāju interesēm (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 21. oktobris, *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, 49. punkts; 2011. gada 16. jūnijs, *Stichting de Thuiskopie*, C-462/09, EU:C:2011:397, 28. un 29. punkts, kā arī 2015. gada 5. marts, *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 53. punkts).
- 36 No šīs judikatūras izriet, ka Savienības tiesību pašreizējā stāvoklī, lai arī, protams, dalībvalstis var brīvi ieviest sistēmu, saskaņā ar kuru juridiskajām personām noteiktos apstākļos ir jāmaksā nodeva, kas ir paredzēta tās taisnīgās atlīdzības finansēšanai, kas ir norādīta Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā, šādām juridiskām personām katrā ziņā nebūtu galu galā jāpaliek par šāda maksājuma parādniecēm.
- 37 Apsvērumi, kas ir šīs judikatūras pamatā, ir piemērojami visos gadījumos, kad dalībvalsts ir ieviesusi izņēmumu saistībā ar privātu kopēšanu, – neatkarīgi no tā, vai tā ir izveidojusi taisnīgas atlīdzības sistēmu, kas tiek finansēta ar nodevas palīdzību vai – kā tas ir pamatlietā – no tās vispārējā budžeta.

- 38 Proti, ir jāatgādina, ka taisnīgas atlīdzības jēdziens nav definēts, atsaucoties uz valsts tiesībām, un tādēļ tas ir uzskatāms par autonomu Savienības tiesību jēdzienu, kas ir jāinterpretē vienoti visā tās teritorijā (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 21. oktobris, *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, 31.–33. un 37. punkts, kā arī 2015. gada 12. novembris, *Hewlett-Packard Belgium*, C-572/13, EU:C:2015:750, 35. punkts).
- 39 Šajā lietā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka, ņemot vērā, ka konkrētie ieņēmumi – tādi kā ieņēmumi no noteiktiem maksājumiem – nav piesaistīti noteiktām izmaksām, ir uzskatāms, ka budžeta aile, kas ir paredzēta taisnīgas atlīdzības samaksai, tiek papildināta no visiem valsts vispārējā budžeta resursiem, un tātad – ka to papildina visi nodokļa maksātāji, tostarp juridiskās personas.
- 40 Turklāt no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem neizriet, ka šajā gadījumā pastāv kaut kāda tiesību norma, kas juridiskām personām, uz kurām katrā ziņā neattiecas Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts, ļautu pieprasīt, lai tās tiktu atbrīvotas no pienākuma līdzfinansēt minēto atlīdzību vai vismaz lūgt to kompensēt (šajā ziņā skat. spriedumus, 2013. gada 11. jūlijs, *Amazon.com International Sales u.c.*, C-521/11, EU:C:2013:515, 25.–31. un 37. punkts, un 2015. gada 5. marts, *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, 45. punkts) atbilstoši kārtībai, kas ir jānosaka tikai dalībvalstīm.
- 41 Šādos apstākļos, kā pašā sava jautājuma tekstā ir uzsvērusi iesniedzējtiesa, šāda taisnīgas atlīdzības finansēšanas sistēma no attiecīgās dalībvalsts vispārējā budžeta nevar nodrošināt, ka šīs atlīdzības izmaksas *in fine* sedz tikai privātas kopijas lietotāji.
- 42 Ņemot vērā visus šos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā taisnīgas atlīdzības par privātu kopēšanu sistēma, kas – tāpat kā pamatlietā aplūkotā – tiek finansēta no valsts vispārējā budžeta, tādēļ liedzot iespēju nodrošināt, ka šīs taisnīgās atlīdzības izmaksas sedz privātu kopiju lietotāji.
- 43 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, otrais Tiesai uzdotais jautājums nav jāizvērtē.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 44 Attiecībā uz pamatlietu pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā taisnīgas atlīdzības par privātu kopēšanu sistēma, kas – tāpat kā pamatlietā aplūkotā – tiek finansēta no valsts vispārējā budžeta, tādēļ liedzot iespēju nodrošināt, ka šīs taisnīgās atlīdzības izmaksas sedz privātu kopiju lietotāji.

[Paraksti]